NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Drogmegelőzési és koordinációs feladatok. Lehetőség és felelősség

Majzik Balázs
osztályvezető

„Törjük meg a kört. Állítsuk meg a szervezett bűnözést!”

Az állami szerepvállalás jelentősége

- „Az egészség megőrzése és helyreállítása – ennek értelmében – társadalmi feladat, amelyben szerepe van az egyénnek, az orvostudománynak és szereplőinek, a törvényhozásnak, a kormánynak és szervezeteinek, valamint a civil szerveződéseknek.”
- „Az is egyértelművé vált, hogy az egészség a társadalmi közgondolkodásban alapérték: alapja a családnak, a gyermekvállalásnak, a munkának, gazdasági teljesítménynek, a közösségi létnek. A politikai és gazdasági prioritási sorrendekben ennek le kell képződnie.”
- Az állam szerepe a nemzeti drogellenes politika megalkotása, szemléleti keret megteremtése, jogalkotás, a költségvetési források megfelelő szinten történő biztosítása, a társadalom biztonságának, védelmének megszervezése, az intézményrendszerek működtetése.

Forrás: internet

Kábítószerügy és koordináció

A **Kábítószerügyi Koordinációs Tárcaközi Bizottság** a Kormány kábítószerügyi tanácsadó testülete, A KKB-re vonatkozó rendelkezéseket a 1089/2013. (III. 4.) Korm. határozat tartalmazza.

A **Kábítószerügyi Tanácsa** civil szervezetekkel történő együttműködés fórumaként keretet biztosít a társadalmi szervezetek, egyházak, szakmai szervezetek számára. A két fórum közötti kapcsolatot a Tanács elnökeként funkcionáló állami vezető biztosítja.

A **Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ** Szervezeti és Működési Szabályzata. 6/2023. (III. 10.) BM utasítás. Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok munkájának támogatása, hálózati koordináció.

BELÜGYMINISZTÉRIUM

NNGYK

Versenyképesség

A versenyképes gazdaság **olyan gazdaságot jelent,** amelynek tartós termelékenységi aránya **képes ösztönözni** a **növekedést**, ezáltal pedig a **jövedelmet** és a **jólétet.** A gazdasági versenyképesség régóta az Európai Unió (EU) kulcsfontosságú politikai prioritásainak egyike.

Pénzügyi fenntarthatóság, azaz amikor eladósodás nélkül lehet növelni a jóllétet.

Gazdasági fenntarthatóság, azaz hogy az emberek amiatt élnek jobban, amit ők megtermelnek, s nem a fogyasztásra felvett hitelekből.

Környezeti fenntarthatóság, azaz hogy a gazdasági növekedés mellett ne növekedjen a szén-dioxid kibocsátás is.

Demográfiai fenntarthatóság, azaz a születési arányszám növelése.

https://effectsys.hu/20-versenykepesseg-elemzes/

Generációk

A **teljes termékenységi arányszám (TFR, total fertility rate**) a szülőképes korú (15-49) nőkre számított hipotetikus gyermekszám, amelyet egy nő szülne élete folyamán, ha az adott életévében akkora eséllyel szülne gyereket, mint amekkora eséllyel egy azonos korú nő szült gyereket a vizsgált évben.

Az európai unióban a 2021-es 1,53-ról **2022-re 1,46-ra** csökkent a teljes termékenységi arányszám. A borús európai trendek ellenére azonban a **magyar adat lett a hatodik legkedvezőbb, ugyanis az 1,56-os mutató meghaladja az EU-s átlagot**.

Egy ország népességszáma fenntartható, ha teljes termékenységi arányszáma eléri a **2,1-et**. Ezt nevezzük reprodukciós szintnek.

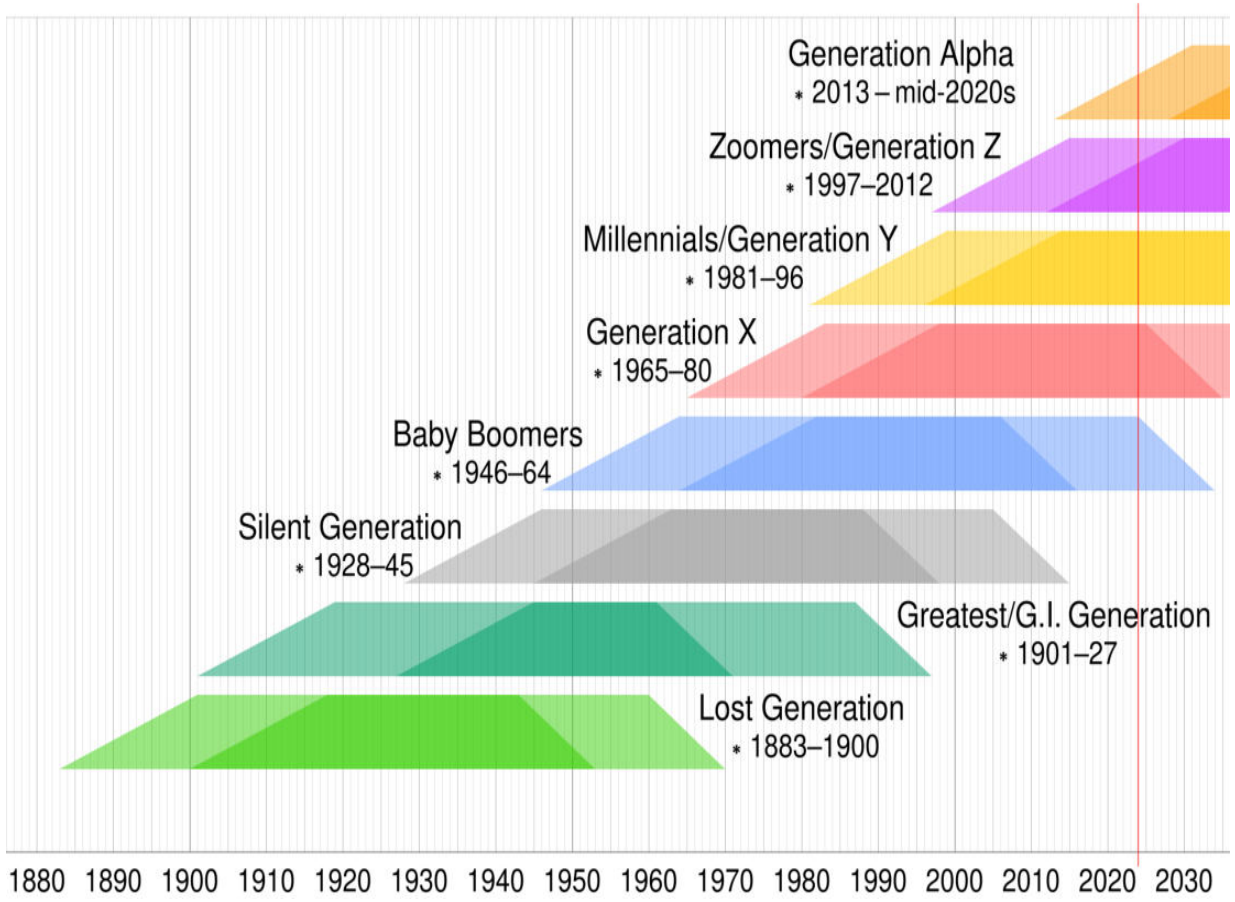

https://hu.wikipedia.org/wiki/Alfa_gener%C3%A1ci%C3%B3#/media/F%C3%A1jl:Generation_timeline.svg

Magyarország korfái

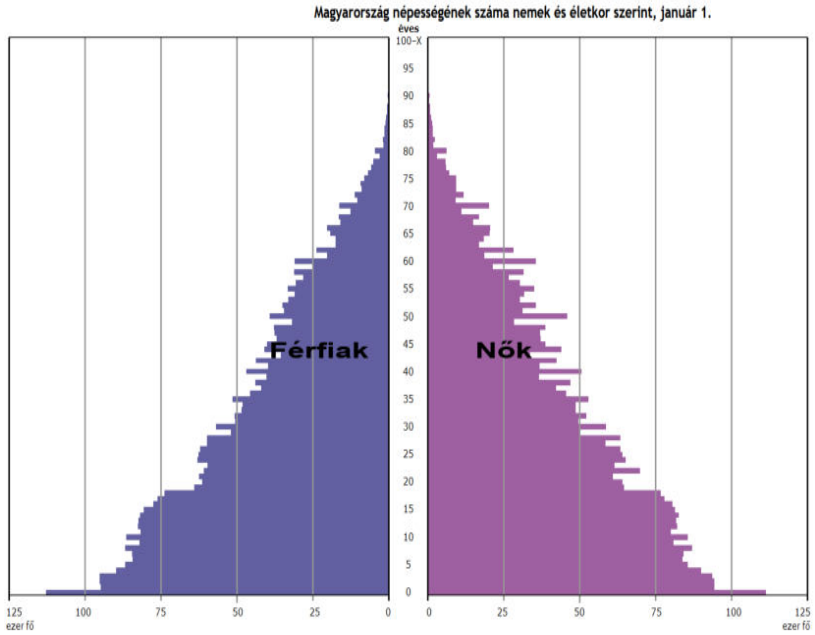

1910

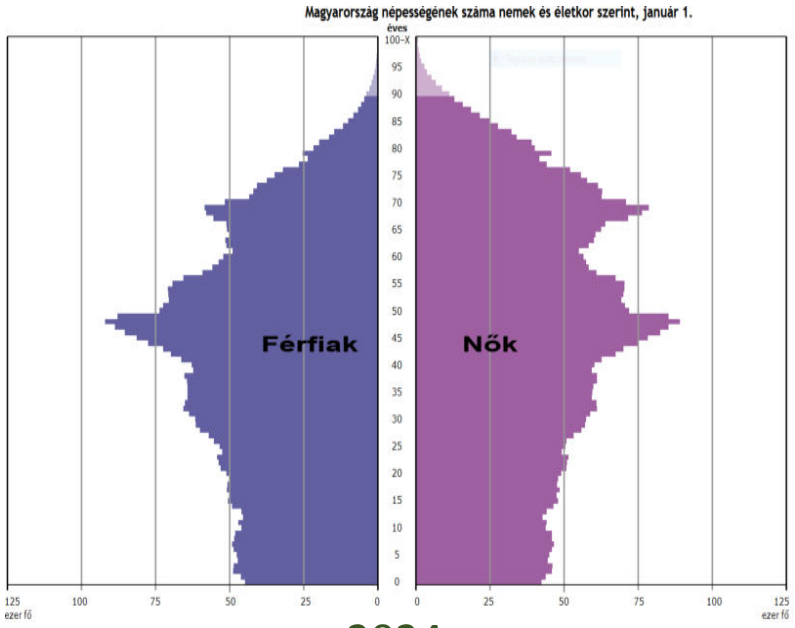

2024

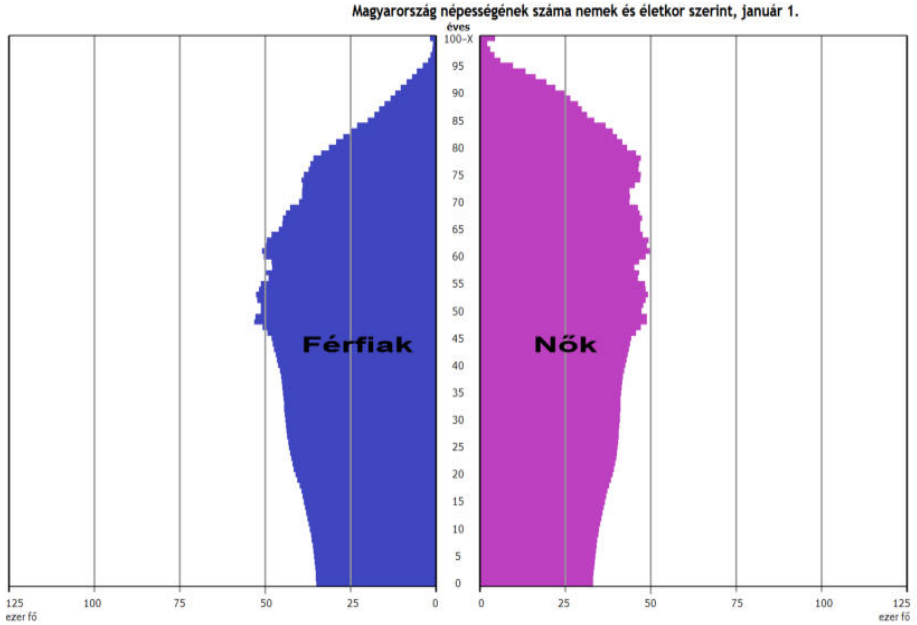

2070

KSH

Versenyképesség – mentális jóllét - mentális betegségek - társadalmi költségek

Becslések szerint a 27 uniós országban és az Egyesült Királyságban **a mentális betegségek** összköltsége meghaladja a **600 milliárd eurót, azaz a GDP több mint 4%-át teszi ki** („Egészségügyi pillanatkép: Európa 2018

A 2022. évi „Egészségügyi pillanatkép” szerint majdnem minden második európai fiatal érzi úgy, hogy a mentális egészségügyi ellátása terén kielégítetlen szükségletei vannak. A jelentésből ugyancsak kiderül, hogy a világjárvány idején néhány uniós országban **több mint kétszeresére nőtt a depressziós tünetekről beszámoló fiatalok aránya.**

Az Európai Unió helyzetéről szóló, 2022. szeptemberi beszédében Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke bejelentette, hogy a Bizottság 2023-ban **új megközelítést kíván előterjeszteni a mentális egészségre vonatkozóan**.

A közlemény új megközelítést vezet be. A tagállamokkal, az érdekelt felekkel és a magánszemélyekkel folytatott széles körű konzultációt követően a Bizottság egy átfogó, a megelőzésre fókuszáló és több érdekelt felet is bevonó közelítésmódot dolgozott ki a **mentális jóllét elősegítése érdekében**.

Az új közelítésmód abból indul ki, hogy a **mentális egészség** számos szakpolitikai területet érint, például a **foglalkoztatás**t, az **oktatást, a kutatást, a digitalizációt, a várostervezést, a kultúrát, a környezetvédelmet és az éghajlat-politikát**. Ez az ágazatközi megközelítés a fizikai és a mentális egészséget egyenrangúan kezeli.

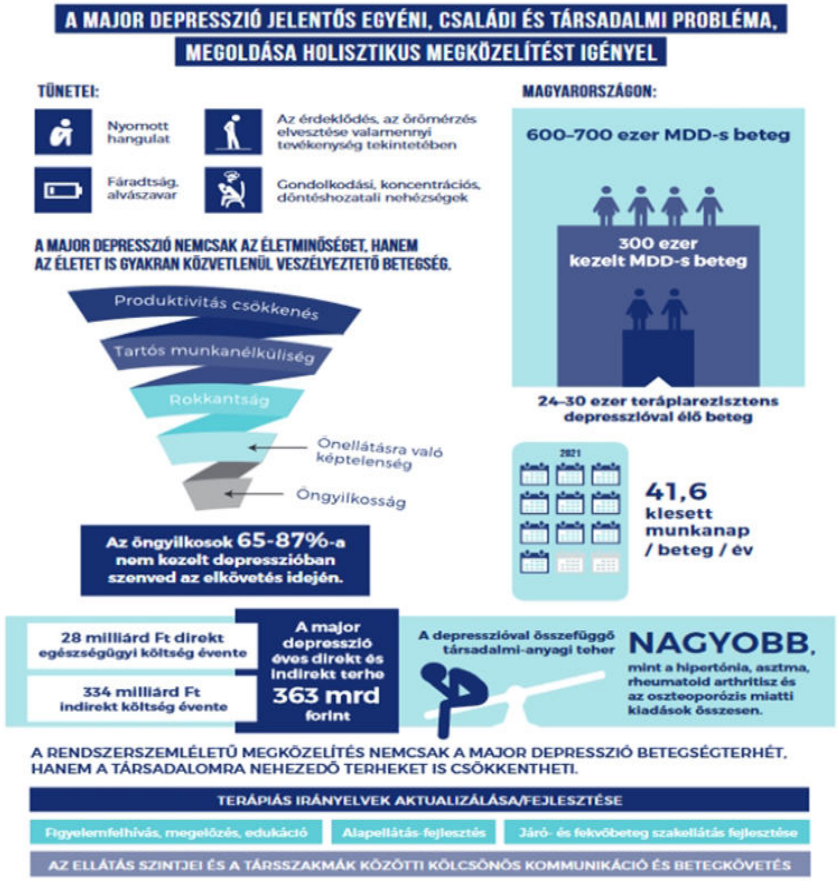

https://health.ec.europa.eu/non-communicable-diseases/mental-health_hu

Nyer, vagy veszít az állam?

- **Rontja a versenyképességet ha a költségvetési forrásokat a betegségek kezelésére kell, hogy fordítsa az állam**!

  - A magyar költségvetés bevételei között sem elhanyagolható az **alkohol és a dohány után fizetett jövedéki adó.** Ez azonban a **regisztrációs adóval egy soron szerepel** a költségvetésben, **GDP 2,8 százalékát teszik ki.**
  - A NAV évkönyvéből viszont azt lehet kiolvasni, hogy **298 milliárd forint volt a dohány, 98 milliárd pedig az alkohol** termékekből a jövedéki adó bevétel. Ezek együtt a jövedéki adó 38 százalékát tették ki, **közel 400 milliárd forintot**, ami a **GDP 1,1 százaléka**.

- Az Európai Unió alapos elemzése szerint az **alkoholfogyasztás és a dohányzás közvetlen költsége uniós a GDP egyaránt 1,3-1,3 százaléka** lehet, ezen felül a nehezebben becsülhető, de biztosan magasabb **közvetett költségek 1,5-6 százalékot** tesznek ki a különböző becslések alapján.
- Tíz évvel ezelőtt nagyságrendileg **360 milliárd forintot** tettek ki a dohányzásból származó bevételek (a jövedéki adó, az áfa és az ipar különböző befizetései), míg a kiadási oldalon pedig egy **441 milliárd forintos tétel állt** (a társadalmi terhek, vagyis, hogy konkrétan hány haláleset, mekkora egészségveszteség és forintosítva mekkora direkt és indirekt költség köthető a dohányzáshoz).

Kábítószerek, kábítószerpolitikák vélemények pro-kontra

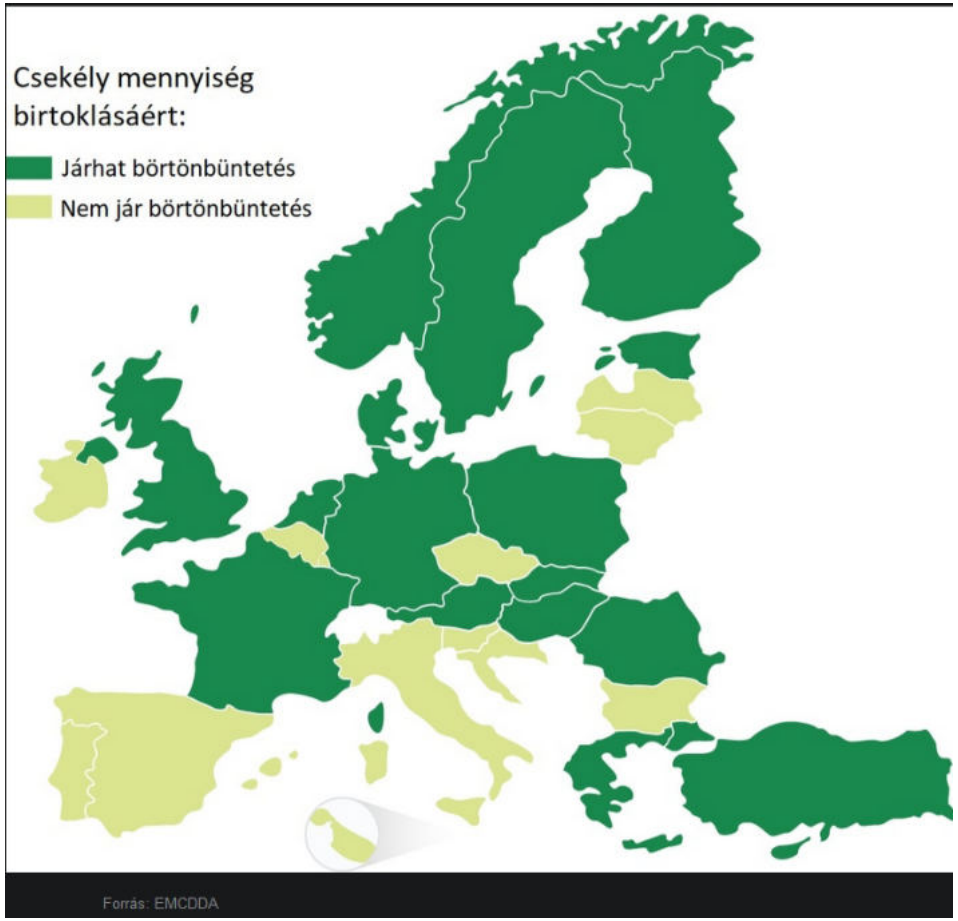

Mik okozhatnak függőséget?

3. ábra. *A szerenkénti életprevalencia értékek a 18-64 éves és a 18-34 éves populációban 2019-ben (%)*

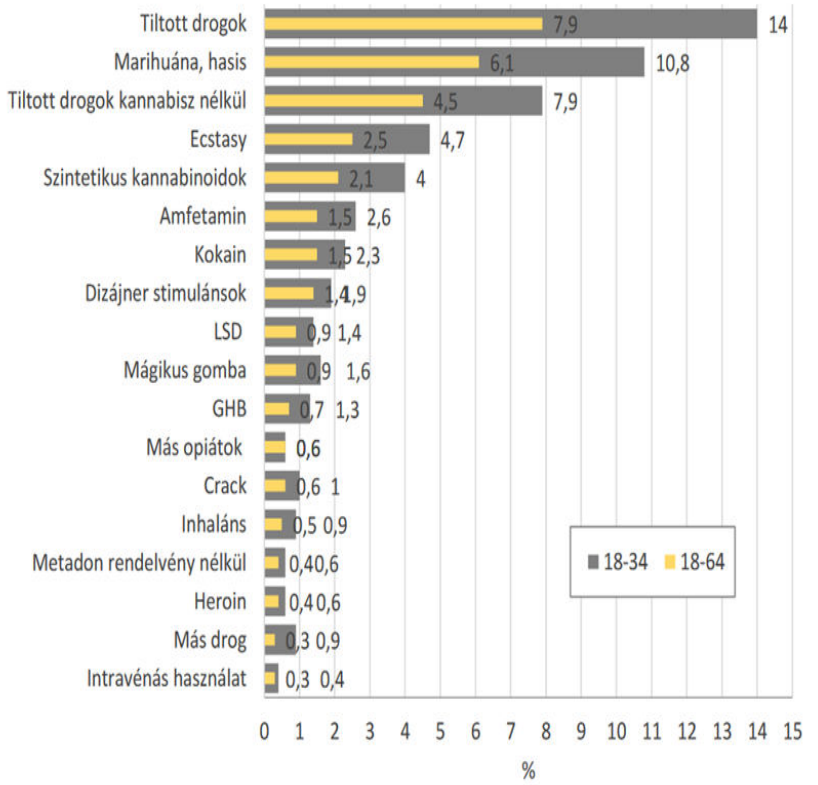

Forrás: OLAAP 2019 - Paksi et al 2019

Legális, a társadalom által tolerált szerek

Maga az alkoholfogyasztás megítélése is ambivalens: amíg valaki jópofa társasági ivó, nagy népszerűségnek örvend, de amint elindul a lejtőn, nemkívánatos, gyenge emberré válik, akire sajnálkozva, időnként megvetően tekintünk.

Az ok, hogy ki miért kezd el inni, változó, de a forgatókönyv hasonló, a kontroll elvesztése a fogyasztás, majd az élet felett, a szociális kapcsolatok leépülése, munkahely, egzisztencia elveszítése, személyiségbeli változások, míg végül már minden csak az ital körül forog.

Vagyis együttállnak a függőség jellemzői, a kontrollvesztés, az ingerhez kötöttség, a nehézségek az addikció szabályozásában és a használat sztereotipizált mintája.

Alfa generáció

- 2010 után születettek (Alfa generáció)
- Kapcsolatuk a digitális világgal igen korai életszakaszukra megy vissza, egészen az anyaméhig
- Pocaklakó korukban válnak közösségi média felhasználókká
- Az óvodáskorú gyermekek 50-70%-a használ táblagépet, sőt az interneten könnyedén szörfözik
- A 0-2 éves gyerekek estében 30%-os a tablethasználat, sőt 10%-uknak első szava is a tablet.
- 3 éves kor alatti tévénézés negatívan hatott az olvasási és a számolási készségükre.
- Sokkal nehezebben tudják a figyelmüket egyetlen dologra fókuszálni. Figyelem, vagy részképességzavar.
- Legmagányosabb generáció

Hazai jogszabályok- az elterelés

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről

180. § (1) Nem büntethető, aki csekély mennyiségű kábítószert saját használatra termeszt, előállít, megszerez vagy tart, illetve aki kábítószert fogyaszt, ha a bűncselekmény elkövetését beismeri, és az elsőfokú ügydöntő határozat meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

42/2008. (XI. 14.) EüM-SZMM együttes rendelet

a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól

A kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének és népszerűsítésének tilalma I.

- Változnak az elterelés jogintézményének az alkalmazási feltételei. Az elterelés lehetőségét a továbbiakban kizárólag a kábítószert értékesítő személy kilétének a megállapítását lehetővé tevő, illetve az elkövetés körülményeit a hatóság előtt feltáró személyek számára tartja fenn, továbbá deklarálja, hogy e lehetőséggel ugyanazon személy legfeljebb két alkalommal élhet: ezt követően valamennyi esetben a szigorúbb büntetőjogi felelősségre vonással kell számolni.
- Aki az elterelés kínálta kedvezőbb elbírálás reményében mást szándékosan valótlanul nevez meg a bűncselekményben érintett személyként, a hamis vád bűntettét követi el.
- Az új pszichoaktív anyagok használata a szabálysértési kategóriából átkerül bűncselekményi szintre.
- Emberölés és testi sértés esetén is súlyosabb szankció szabható ki, ha az elkövető előtte kábítószert fogyasztott.

A kábítószer előállításának, használatának, terjesztésének és népszerűsítésének tilalma II.

- A rendőrség legfeljebb 72 órás őrizetbe vételt alkalmazhat, ha az érintett személy élete, testi épsége, egészsége vagy a közbiztonság megőrzése érdekében szükséges, így például különösen abban az esetben, ha másokat súlyosan zaklató vagy a köznyugalmat más módon súlyosan sértő magatartást tanúsított, vagy az egészségügyi személyzettel nem volt együttműködő, illetve az egészségügyi intézményt a gyógyító tevékenység félbeszakításával elhagyta.
- Az ideiglenes bezárást kötelező módon el kell rendelni abban az esetben, ha egy üzlet működésével összefüggésben egy éven belül legalább második alkalommal követnek el kábítószer-bűncselekményt. Ilyen esetben a kötelezően elrendelt ideiglenes bezárás tartama nem lehet kevesebb hat hónapnál, ugyanakkor nem haladhatja meg az egy évet.
- A kezelőorvosnak haladéktalanul értesítenie kell a kiskorú személy törvényes képviselőjét arról, ha az általa kezelt kiskorú személy kábítószer hatása alatt áll.

Megoldás kulcsa az önismeret!

Motiválás: A kliens motiválása a változásra, a kliens új nézőpontokból tekintsen saját életére, életvitelére, lehetőségeire.	62,2%
Okok meghatározása, feltárása: A kliens körvonalazza, illetve felismeri kábítószerhasználatának kiváltó okát, okait.	38,8%
Önértékelés, jövőkép: A kliens önismeretének fejlesztése, reálisabb önértékelésének elérése.	37,8%
Konfiktuskezelés: A kliens megtalálja a saját megoldási, megküzdési startégiáját felmerülő problémáival kapcsolatban.	26,5%
Támogató kapcsolat kialakítása a klienssel: A segítő és a kliens között bizalmi kapcsolat kialakítása, másfajta kötődés megtapasztalása, mint a megszokott környezetében.	26,5%
Információ átadás: A kliens megismeri a kábítószerhasználat szervezetre gyakorolt káros hatásait.	25,5%
Érzelmi kifejezőkészség fejlesztése: A kliens megtanulja felismerni és megfelelően kifejezni érzelmeit.	24,5%
Szociális készségek fejlesztése: A kliens emberi kapcsolatai fejlődjenek, kommunikációs készségei javuljanak.	19,4%
Helyzetkép, életkép feltárása: A kliens megismeri, felismeri a kábítószerhasználat szűkebb (családi, baráti) és tágabb (munkahely, iskola) környezetére gyakorolt hatásait.	15,3%
Absztinencia: Kábítószerhasználat teljes elhagyása vagy csökkenése.	14,3%
Egyéb	3,1%

Elterelés roadshow

Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok - az elmúlt 20 év Komplexitása és összhangja a helyi drogpolitikában

- A helyi közösségben **társadalmi kohéziós erőt** képviselnek
- Új értékek hordozói megteremtői, jelentős **társadalmi erőforrások** érvényesítésével az **értékmegújulás alapjai**
- A helyi drogpolitikai folyamatokban a döntéseket tervezhetővé, kiszámíthatóvá, átláthatóvá teszik és elősegítik azt, hogy a helyi társadalmat érintő döntésekben **helyben születhessenek meg döntések**
- A drogprobléma visszaszorítása érdekében helyi **párbeszédrendszert** működtetnek
- A helyben rejlő erőforrások összefogásával elősegítik a **helyi integrációs** folyamatokat

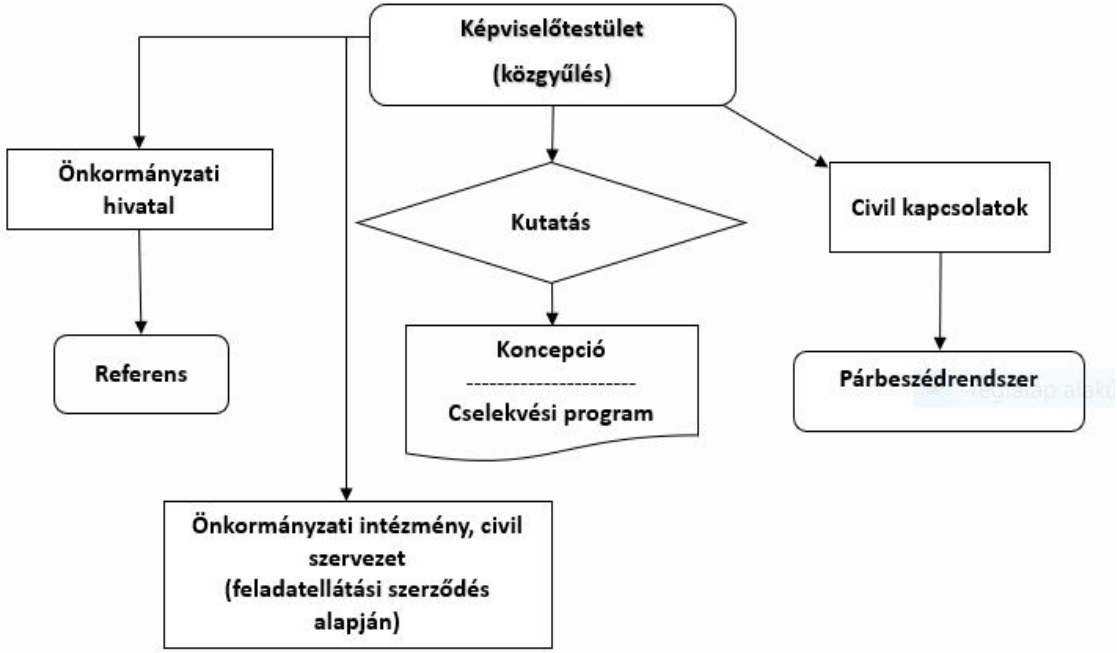

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

majzik.balazs@nngyk.gov.hu

Képek forrása: www.google.com